

DELEGATURA UOKIK W KATOWICACH

Katowice, dnia 2004-08-09

RKT-61-52/04/HS

Decyzja Nr RKT 46/2004

I. Na podstawie art. 23 c) w związku z art. 23 a) ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm.; Dz. U. z 2003 Nr 170, poz. 1652; Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 956) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141, polegające na bezprawnym działaniu godzącym w zbiorowe interesy konsumentów, w ten sposób, że naprawa gwarancyjna pojazdów samochodowych Fiat dokonywana jest za pomocą odnowionych części zamiennych niezgodnie do warunków gwarancji pojazdów samochodowych marki Fiat zawartych w książce gwarancyjnej, które przewidują, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne Fiat i **nakazuje się** zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 23 c) ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm.; Dz. U. z 2003 Nr 170, poz. 1652; Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 956) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

zobowiązuje się Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141 do zamieszczenia dwukrotnie w tygodniowych odstępach czasu na własny koszt w Gazecie Wyborczej – wydanie ogólnopolskie, **oświadczenia** w formie ogłoszenia prasowego o wymiarach nie mniejszych niż 10 x 15 cm o następującej treści: „Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141 polegające na tym, że w okresie gwarancji naprawa gwarancyjna pojazdów samochodowych Fiat dokonywana jest za pomocą odnowionych części zamiennych, niezgodnie do warunków gwarancji pojazdów samochodowych marki Fiat zawartych w książce gwarancyjnej, które przewidują, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub

niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne Fiat i nakazał zaniechania jej stosowania.” Zakończenie publikacji wszystkich oświadczeń ma nastąpić w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm: Dz. U. z 2003 Nr 170, poz. 1652; Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 956) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
postanawia się zobowiązać Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 29,00 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć złotych).

Uzasadnienie

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach otrzymał informacje o tym, że naprawa gwarancyjna pojazdów samochodowych Fiat dokonywana jest za pomocą odnowionych części zamiennych mimo, iż warunki gwarancji pojazdów samochodowych marki Fiat określają, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne. Udzielający gwarancji Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141 (dalej zwany przedsiębiorcą) nie dostarczył konsumentom zmienionych warunków gwarancji i wbrew własnemu zobowiązaniu wprowadził w praktyce modyfikacje warunków gwarancji określając, że naprawa odbywać się będzie za pomocą części odnawianych, a nie wyłącznie za pomocą części fabrycznie nowych. Poprzez takie działanie przedsiębiorca niewłaściwie wykonuje zobowiązanie, którego treść sam ustalił.

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwanego organem antymonopolowym) wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania przez przedsiębiorcę bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w ten sposób, że naprawa gwarancyjna pojazdów samochodowych Fiat dokonywana jest za pomocą odnowionych części zamiennych mimo, iż warunki gwarancji pojazdów samochodowych marki Fiat zawarte w książce gwarancyjnej przewidują, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne Fiat, co może stanowić naruszenie art. 23 a) ust. 1 i 2 powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej zwanej także ustawą antymonopolową). (karty nr 3 i 4).

Przedsiębiorca nie uznał postawionego mu zarzutu, wniósł o umorzenie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jako bezprzedmiotowe, ponieważ gwarant zobowiązuje się w udzielonej gwarancji, iż naprawy lub wymiany części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej dokonuje się na wolne od wad lub odnowione części zamienne Fiat. Także wyjaśnił, że na wszystkich rynkach europejskich określił procedurę obrotu produktami generowanymi, w celu ograniczenia ilości materiałów przeznaczonych do niszczenia. Do napraw gwarancyjnych na tych rynkach stosuje oryginalne lub odnawialne części zamienne

Fiat. W Polsce procedura obrotu produktami regenerowanymi wdrażana była od 15 lipca 2002r. i została przekazana wszystkim dealerom. „Wprowadzenie procedury dokonania napraw gwarancyjnych przy użyciu części odnawialnych powiązane zostało z wprowadzeniem stosowanych, zamierzonych zapisów w książce gwarancyjnej.” (karta nr 10). W obowiązującym od 1 stycznia 2003 r. wzorze książki gwarancyjnej znajduje się zapis, że naprawy lub wymiany części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej dokonuje się na wolne od wad nowe lub odnowione części zamienne Fiat. Przedsiębiorca wyjaśnił, że w praktyce okazało się niemożliwe skorelowanie wprowadzenia nowych zasad realizacji napraw gwarancyjnych z jednoczesną wymianą książek gwarancyjnych. Klienci przedsiębiorcy byli ustnie informowani o stosowaniu regenerowanych części zamiennych w naprawach gwarancyjnych, a stosownie do art. 577 § 1 k.c. poczytuje się w razie wątpliwości, że gwarant obowiązany jest do usunięcia wady fizycznej (naprawy) lub dostarczenia rzeczy wolnej od wad (wymiany). Według przedsiębiorcy bezpłatna naprawa gwarancyjna ma doprowadzić do takiego stanu, w którym zapewniona zostanie pełna sprawność eksploatacyjna rzeczy objętej gwarancją, a wymiana części wadliwych na regenerowane, wolne od wad, zapewnia pełną sprawność eksploatacyjną pojazdu, co oznacza, że gwarant wywiązał się z obowiązków wynikających z gwarancji nawet w okresie, gdy warunki jej realizacji nie zostały jeszcze w formie pisemnej zmienione. (karty nr 9-13).

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Przedsiębiorca wprowadzając od 15.07.2002r. procedurę obrotu częściami odnowionymi, w pismach kierowanych do dealerów wskazał, że „zasadniczą korzyścią jest ograniczenie w znaczący sposób kosztów napraw gwarancyjnych” (karta nr 39). Faktem jest, że po tej dacie do dnia 01.01.2003r. konsumentom kupującym samochody przedsiębiorca nadal udzielał gwarancji z zapewnieniem wymiany uszkodzonych części na nowe (karty nr 10, 115 i 138). Przedsiębiorca „udzielił gwarancji na wady fabryczne ujawnione w okresie 24 miesięcy od daty sprzedaży i bez ograniczenia przebiegu. Gwarancja ta polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną jego naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne Fiat.” (karta nr 149). W „informacjach dodatkowych” przedstawiono ofertę napraw pogwarancyjnych z możliwością korzystania z tańszych części regenerowanych (karta nr 152). Przedsiębiorca nie powiadomił konsumentów o zmianie warunków gwarancji, a w przypadku interwencji wyjaśniał „gwarant potwierdził do stosowania poprzez bezpłatną naprawę na skutek ujawnienia wady, części zamienne wolne od wad (nowe lub odnowione) w następnej edycji książki gwarancyjnej” (karta nr 142).

Od dnia 1 stycznia 2003r. przedsiębiorca stosuje wzorec umowy „Książka gwarancyjna” (karty nr 22-38). Przedsiębiorca „udziela gwarancji na wady fabryczne ujawnione w okresie 24 miesięcy od daty sprzedaży i bez ograniczenia przebiegu. Gwarancja ta polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na wolne od wad nowe lub odnowione części zamienne Fiat.” (karta nr 26). W zawartych we wzorcu informacjach dodatkowych w rozdziale „naprawy pogwarancyjne” przedstawiono możliwość uzgadniania z klientem wymiany uszkodzonych elementów na regenerowane. (karta nr 32).

Organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Stosownie do art. 23 a ust. 2 za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku*

udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące z zbiorowe interesy konsumentów.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed godzącymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem (zakazanych przez przepisy innych ustaw) działaniach przedsiębiorców. Tworząc katalog działań, które będą uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca posłużył się zwrotem „w szczególności”. Oznacza to, że wskazany katalog ma charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę działań, które naruszyły przepisy innych ustaw. W przepisie art. 23 a) ustawy antymonopolowej nie ma odwołania do konkretnych ustaw, z tego względu, że byłoby to sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji, ale też niepotrzebnie ograniczało Prezesa Urzędu w jego decyzjach w sprawach niedozwolonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Organ antymonopolowy oceniając czy zachowanie przedsiębiorcy mogło naruszyć art. 23 a) ustawy, musi zatem zastosować inne ustawy i na podstawie ich przepisów ocenić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Tak więc za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uznaje się godzące w interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy oraz naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Stosownie do zapisu art. 4 pkt 11 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o konsumencie rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Zgodnie z zapisem art. 22(1) K.c. *za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej nie związanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą.*

W opinii organu antymonopolowego dokument gwarancyjny (w przedmiotowym przypadku „Książka gwarancyjna FIAT”) stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. Zgodnie z treścią art. 384(1) k.c. – wzorzec wydany w czasie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym wiąże drugą stronę, jeżeli zostały zachowane wymagania określone w art. 384 k.c., tj. jeżeli wzorzec ten został doręczony stronie, a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia. W związku z niedoręczeniem przez przedsiębiorcę nowych wzorców umowy gwarancyjnej i nie poinformowaniem uprawnionych do korzystania z gwarancji o zmianie jej zasad, uznano, że nowe warunki w żaden sposób nie wiążą konsumentów, którzy przed dniem 01.01.2003r zawarli umowy kupna-sprzedaży samochodów, na który Fiat udzielił gwarancji w oparciu o wcześniejszą wersję tego dokumentu.

W obrocie przyjętym jest, że udzielenie gwarancji na zakupiony towar pogłębia zaufanie kupującego, a z istoty gwarancji kupujący uzyskuje na piśmie zapewnienie co do właściwości rzeczy ze wskazaniem przysługujących mu uprawnień oraz zobowiązań gwaranta.

Przedsiębiorca podnosi, że bezpłatna naprawa gwarancyjna ma doprowadzić do takiego stanu, w którym zapewniona zostanie sprawność eksploatacyjna rzeczy objętej gwarancją, a wymiana części wadliwych na regenerowane, wolne od wad, zapewnia pełną sprawność eksploatacyjną pojazdu. Zgodnie z powołanym art. 577 § 1 k.c. *W wypadku gdy sprzedawca udzielił kupującemu na piśmie gwarancji co do jakości rzeczy sprzedanej, poczytuje się w razie wątpliwości, że sprzedawca jest obowiązany do usunięcia wad fizycznych rzeczy lub do dostarczenia rzeczy wolnej od wad, jeżeli wady te ujawnią się w ciągu terminu określonego w gwarancji.* Jakość rzeczy sprzedanej mieści się w pojęciu zgodności towaru z umową. W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca udziela 24 miesięcznej gwarancji na poprawne działanie zakupionego samochodu i określił, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną jego naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne. Przedsiębiorca dobrowolnie zobowiązał się do wymiany tych części na nowe. Jeżeli przedsiębiorca udziela kupującemu

dodatkowo gwarancji na zakupiony towar konsumpcyjny, zobowiązany jest wywiązać się z ustalonych przez siebie warunków. Termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas, w którym na skutek wady kupujący nie mógł korzystać z rzeczy. Przysługujące kupującemu uprawnienia z gwarancji nie mogą być mniejsze niż uprawnienia wynikające z zasad ogólnych dotyczących zgodności towaru z umową, nie mogą ich ograniczać, wyłączać ani zawieszać. „Obowiązek informowania konsumenta przez profesjonalistę dotyczy każdego stadium ich kontaktów: okresu poprzedzającego zawarcie umowy, moment jej zawarcia i okres po jej zawarciu, a czasem nawet okres po spełnieniu wykonania, gdy np. na kontrahencie konsumenta ciąży obowiązek w zakresie serwisu¹.”

Przy umowach, zawieranych nie w oparciu o indywidualne pertraktacje, ale w oparciu o wzorzec wydany przez profesjonalistę jest oczywiste, że zawsze jest on zainteresowany w najkorzystniejszym dla siebie ukształtowaniu regulacji zawieranych umów. Konsument kupuje według swojego uznania i możliwości różne towary konsumpcyjne, w tym samochody, a równoważnikiem ceny jest towar konsumpcyjny oraz świadczenia dodatkowe – tu gwarancja. Przedsiębiorca pragnie zmniejszyć koszty napraw gwarancyjnych i ma do tego prawo, może dążyć do podwyższenia jakości swoich produktów, może być bardziej konkurencyjny, ale nie kosztem słabszych uczestników rynku, kosztem konsumentów, którym w trakcie gwarancji jednostronnie zmienił zasady wykonywania napraw. Konsument decydując się na zakup samochodu rozpatrują różne oferty i przy zakupie nowego samochodu uwzględniają jego cenę oraz świadczenia dodatkowe. Przedsiębiorca zapewnił nabywcom samochodów marki Fiat, że w ramach napraw gwarancyjnych części samochodu wymieniane będą na nowe. Następnie uznając, że naprawy gwarancyjne są zbyt kosztowne, wprowadził zasadę wymiany tych elementów na części odnowione.

Konsument, nabywca przedmiotowego towaru konsumpcyjnego przed dniem 01.01.2003r, mając zapewnienie producenta, że w ramach napraw gwarancyjnych części samochodowe wymieniane są na nowe. Konsument był poinformowany, że, przez okres 24 miesięcy od daty zakupu, w każdym przypadku napraw gwarancyjnych części samochodowe wymieniane są na części nowe. Fiat w dokumencie gwarancyjnym sprzed 01.01.2003r. zobowiązał się także, że na takich samych zasadach naprawy będą wykonywane za granicą (karta nr 148). Fiat nie poinformował konsumentów, że za granicą stopniowo od 1999r. wprowadzono naprawy w oparciu o części odnowione. W toku okresu gwarancji przedsiębiorca zobowiązany do należytego wykonania zobowiązań jednostronnie zmienił te zasady uznając, że „zasadniczą korzyścią jest ograniczenie w znaczący sposób kosztów napraw gwarancyjnych”.

W obowiązującym porządku prawnym działania przedsiębiorcy nie mogą obniżać standardu ochrony kupującego. Obowiązek nieodpłatnej naprawy przedsiębiorca zawarł w udzielanej konsumentom gwarancji. Gwarancja jest udzielona dobrowolnie przez przedsiębiorcę i to on ustala jej treść, a jako profesjonalista zobowiązany jest do należytej staranności. Gwarancja jest dodatkową formą zabezpieczenia interesów kupującego. O tym, w jakim zakresie przedsiębiorca chce przejąć ryzyko ponad to, czy obok tego, co wynika z odpowiedzialności za zgodność towaru z umową – decyduje sam przedsiębiorca. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie naprawy gwarancyjnej może rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą. Opisane powyżej działanie przedsiębiorcy stanowi naruszenia art. 471 K.c i świadczy o przenoszeniu ciężaru z tytułu nie wykonania zobowiązania na konsumentów, świadczy o unikaniu odpowiedzialności. Przedsiębiorca zobowiązany jest do wykonania napraw gwarancyjnych, a zgodnie z treścią art. 471 K.c. zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikającej z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania. Konsument może żądać spełnienia tego świadczenia, a przedsiębiorca obowiązany jest to świadczenie spełnić, a przy tym jako profesjonalista udzielając gwarancji zgodnie z art. 355 K.c. zobowiązany jest do należytej staranności.

Narzucone, stosowane i jednostronnie zmienione przez przedsiębiorcę zasady gwarancji korzystne są tylko dla przedsiębiorcy, kosztem konsumentów, a także godzą w interesy

¹ Ewa Łętowska. Prawo umów konsumenckich. 2 wydanie. Wydawnictwo C.H.Beck 2002 str. 226

konsumentów. Tym samym przenoszenie na konsumentów ciężaru niewykonania zobowiązania przez przedsiębiorcę jest działaniem bezprawnym i stanowi naruszenie art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Powyższe bezprawne działanie przedsiębiorcy godzi w konsumentów i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji godzi w interesy konsumentów i stanowi naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ponadto podkreślenia wymaga, że w porządku prawnym od dnia 01.01.2003r. obowiązuje ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 - dalej zwana ustawą o sprzedaży konsumenckiej). Powołaną ustawę stosuje się do dokonywanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaży rzeczy ruchomej osobie fizycznej, która nabywa tę rzecz w celu niezwiązanym z działalnością zawodową lub gospodarczą (towar konsumpcyjny). Do sprzedaży konsumenckiej nie stosuje się przepisów art. 556-581 kodeksu cywilnego, które stanowią o rękojmi i gwarancji. Tak więc do sprzedaży konsumenckiej nie stosuje się art. 577 § 1 k.c. Przepisy art. 535-555 k.c. zawierające przepisy ogólne o sprzedaży stosuje się do sprzedaży konsumenckiej w takim zakresie, w jakim sprzedaż ta nie jest uregulowana odrębnymi przepisami. *W dokumencie gwarancyjnym należy zamieścić podstawowe dane potrzebne do dochodzenia roszczeń z gwarancji, w tym w szczególności nazwę i adres gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, czas trwania i terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej. Ponadto powinno być w nim zawarte stwierdzenie, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową* (art. 13 ust. 4).

W przedmiotowej sprawie nie umieszczenie w warunkach gwarancji informacji, o której mowa w art. 13 ust. 4 ustawy o sprzedaży konsumenckiej, skutkuje tym, że konsumenci nie są poinformowani o przysługującym im uprawnieniu. Każdy przedsiębiorca w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej zgodnie z art. 355 § 2 Kodeksu cywilnego zobowiązany jest do należytej staranności, w tym do przestrzegania przepisów obowiązujących ustaw.

Powołane powyżej przez organ antymonopolowy przepisy ustaw w obowiązującym porządku prawnym dotyczą wszystkich uczestników rynku, także przedsiębiorcy. Przedsiębiorca stosujący wzorec umowy „książka gwarancyjna” zobowiązany jest do należytego wykonania zobowiązania, którego zakres sam określił. Przedsiębiorca nie powiadomił konsumentów, którzy przed dniem 01.01.2003r. zakupili samochody marki Fiat, o zmianie warunków gwarancji i jednostronnie zmienił wcześniej określone zasady. W przedmiotowej sprawie działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, nie zapewnia konsumentom zagwarantowanego ustawami bezpieczeństwa ekonomicznego.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów znaczy dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą antymonopolową dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, jak i wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Ustawa w odniesieniu do konsumentów chroni ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Działaniami antykonsumenckimi są jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca dopuścił się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Skutkami działań przedsiębiorcy dotknięci są wszyscy konsumenci, którzy zawarli z nim umowy, a także potencjalni konsumenci. Niedopuszczalna jest jednostronna zmiana ustalonych zasad gwarancji, kosztem słabszych uczestników rynku, kosztem konsumentów, którzy w obowiązującym porządku

prawnym mają prawo do bezpieczeństwa ekonomicznego. W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca, który sam określił warunki gwarancji i zobowiązany do należytego wykonania zobowiązania, jednostronnie zmienił te zasady uznając, że „zasadniczą korzyścią jest ograniczenie w znaczący sposób kosztów napraw gwarancyjnych.” Jak w przedmiotowej sprawie wyjaśnia przedsiębiorca – „klienci byli ustnie informowani o stosowaniu regenerowanych części zamiennych w naprawach gwarancyjnych.” Potwierdza to nieuczciwe działanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowy interes konsumentów. Działania przedsiębiorcy naruszają bezpieczeństwo ekonomiczne konsumentów, wywołują niekorzystne zjawiska, albowiem są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Przedsiębiorca podniósł, że na piśmie otrzymał kilka skarg dotyczących zmiany zasad gwarancji. Sąd Najwyższy² wyraził pogląd, że „naruszenie indywidualnego interesu konsumenta nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu konsumentów, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.” W opinii organu antymonopolowego jednym z podstawowych praw konsumentów jest bezpieczeństwo ekonomiczne i konsumenci powinni mieć zapewnioną możliwość świadomego podejmowania decyzji oraz dokonywania wyboru dóbr i usług, dlatego też w trybie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podjęto działania w celu zapobieżenia sprzecznym z prawem działaniom przedsiębiorcy, godzącym w prawa nieograniczonej liczby konsumentów. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie został naruszony zbiorowy interes konsumentów i tym samym zasadne jest podjęcie działań przewidzianych w ustawie dla odpowiedniej ochrony konsumentów. Wobec powyższego, organ antymonopolowy przedstawił zachowanie przedsiębiorcy uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania. Mając na względzie co opisano powyżej, należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do zapisu art. 23 c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazującej zaniechanie jej stosowania organ antymonopolowy *może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy.*

W związku z powyższym organ antymonopolowy zobowiązuje przedsiębiorcę do zamieszczenia dwukrotnie w tygodniowych odstępach czasu na własny koszt w Gazecie Wyborczej – wydanie ogólnopolskie, oświadczenia w formie ogłoszenia prasowego o wymiarach nie mniejszych niż 10 x 15 cm o następującej treści: „Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Fiat Auto Poland S.A. z siedzibą w Bielsku- Białej przy ul. Grażyńskiego 141 polegające na tym, że w okresie gwarancji naprawa gwarancyjna pojazdów samochodowych Fiat dokonywana jest za pomocą odnowionych części zamiennych, niezgodnie do warunków gwarancji pojazdów samochodowych marki Fiat zawartych w książce gwarancyjnej, które przewidują, że gwarancja polega na przywróceniu prawidłowego funkcjonowania samochodu poprzez bezpłatną naprawę lub wymianę części nie nadających się do użycia lub niepełnowartościowych na skutek ujawnionej wady produkcyjnej, na nowe wolne od wad części zamienne Fiat i nakazał zaniechania jej stosowania.” Organ antymonopolowy uznał za zasadne, że zakończenie publikacji wszystkich oświadczeń ma nastąpić w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Mając na względzie powyższe należało orzec jak w punkcie II sentencji.

² wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2004r. sygn. akt III SK 2/04

Zgodnie z art. 75 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania organ antymonopolowy w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 29,00 zł związane z korespondencją organu antymonopolowego z przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 29,00 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć złotych).

Mając na względzie powyższe należało orzec jak w punkcie III sentencji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 1 i art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral